

Kocaeli mebusu İbrahim Tolonun askerlik kanununun 3920 sayılı kanunla değiştirilen 35 nci maddesinin (C) fıkrasının tefsirine dair takriri ve Millî müdafaa encümeni mazbatası (4/42)

30 - VI - 1941

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1111 sayılı (Askerlik mükellefiyeti kanunu) nun 35 nci maddesinin (C) fıkrasında orta, lise ve yüksek mekteplerde okuyan talebenin ertesi seneye bırakılmaksızın askere alınması aşağıda yazılı şartlara bağlanmıştır.

- 1 - 29 yaşını bitirinceye kadar tahsillerini tamamlayamayanlar,
- 2 - Mektepte iki sene üst üste sınıf geçemiyenler,
- 3 - Âli bir mektebi bitirdikten sonra diğer âli bir mektebe girenler.

Ancak işbu kanunun neşri tarihinden çok sonra talebenin askerlik vaziyeti ile alâkadar olmak üzere Maarif vekâletince elyevm tatbik olunan yeni bir imtihan usulü kabul edilmiştir.

Bu usule göre :

Bahsi geçen mekteplerde bütünleme - mezuniyet - imtihanını bitiren talebe, yüksek tahsile başlamazdan önce bir de eleme - ehliyet - imtihanı vermek mecburiyetindedir.

Liseyi bitirdikten sonra yüksek tahsil yapmak istemeyen talebe ise bahsin haricindedir.

Böylece lise bütünleme imtihanını bitirmiş iken her hangi bir fakülteye girmek için geçirdiği eleme imtihanında ikmale kalmak yüzünden - Vekâletçe mektebine devamına müsaade edilmediği için bizzarure açıkta kalan, fakat bir yıl süren üç devre için kendilerine tekrar eleme imtihanına girmek hakkı verilen bir kısım talebe vardır.

Bunların, yukarıda yazılı şartlar dahilinde olmaması, bununla beraber Maarif vekâletince kendilerinin üç devreye munhasır olarak mektep ve tahsil ile alâkalarının bâki sayılması karşısında men-sup oldukları askerlik şubelerince :

A - Kendilerinin bu müddet içinde tahsilde sayılarak askerliklerinin ertesi seneye bırakılması mı?

B - Tahsilini bırakmış addile hemen askere alınması mı?

Kanunun ruhuna uygun olduğunun tefsir yolu ile halli için takririmin ait olduğu encümene hava-
le buyurulmasını dilerim.

Kocaeli mebusu
İbrahim Tolon

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

M. M. Encümeni

Esas No. 4/42

Karar No. 34

3 - VII - 1941

Yüksek Reisliğe

1111 numaralı Askerlik kanununun 35 nci maddesinin 3920 numaralı kanunla değiştirilen C fıkrasının tefsirine dair Kocaeli mebusu İbrahim Tolon tarafından Yüksek Riyasete takdim kılınan ve encümenimize havale edilen takriri, takrir sahibile Maarif vekili ve Millî Müdafaa vekâletinin salâhiyetli memurları huzur ile okundu ve icabı görüldü:

Takrirdede lise bitirme imtihanını verip de olgunluk imtihanını - takrirdede buna eleme imtihanı denilmiştir - vermeğe muvaffak olamayan ve vekâletçe mektebe devamlarına müsaade edilmeyen talebeye her ne kadar bir yıl süren üç devre içinde tekrar imtihana girmek hakkı verilmekte ise de vekâletçe mektebe devamlarına müsaade edilmediği için mektep ve tahsil ile alâkaları baki bulunan bu talebe hakkında askerlik şubelerince askerliklerinin ertesi seneye tehir edilmiş sayılması mı, yoksa tahsili bırakmış addile askere alınmaları mı kanunun ruhuna uygun olduğunun tefsir yolu ile halli istenilmekte ise de tefsiri istenilen (C) fıkrasında, kanunda sayılan mektepler talebesinin askerlikten tecilleri için bu mekteplerin nizamname ve talimatnameleri hükümlerine göre talebenin mektebe devama mecbur olması şart kılmakta ve lise talimatnamesinde ise lise bitirme imtihanını verip lise mezunu olan ve olgunluk imtihanında muvaffak olamayan talebenin mektebe devam etmeyeceği tasrih olunmakta bulunmasına göre mektebe devam etmeyen olgunluk imtihanına tâbi talebenin (C) fıkrası hükmü sarahatine göre tecili kabil olmadıktan bu itibarla kanunun tefsirine imkân görülemezdir.

Ancak kanunda tahsile devam ederken iki sene üst üste sınıf geçmeyenlerin tecil edilmeyeceği tasrih edilmiş olmasına ve lise tahsilini bitirip olgunluk imtihanında muvaffak olamayanların derhal askere alınmaları iki sene üst üste sınıfta kalanların ancak askere alınacakları yolundaki prensibe ve adalet mülâhazasına

uygun bulunmamakta olduğundan yüksek tahsile devam etmek isteyen gençlerin lisenin son sınıfında veya yüksek tahsil müesseselerinde bir sene sınıfta kalmış olanlara kıyasen olgunluk imtihanını verebilmek için kendilerine bir sene mühlet verilmesi muvafık görülmüştür.

Esasen lise mezunlarının yüksek tahsile hazırlanmalarını temin için açılması lüzumlu görülen sınıfların bina ve muallim fıkdanı yüzünden açılmamakta ve lise bitirme imtihanını müteakip 15 - 20 gün zarfında olgunluk imtihanını vermeğe mecbur olan talebenin kısmı azamının muvaffak olamadığı ve müteakip imtihan devrelerinde tekrar imtihana girmeğe mecbur kaldıkları Maarif vekili tarafından Encümeninde izah edilmiş ve gençlerin yüksek tahsil görmelerinin memleketin âli menfaatleri icabından olduğunu nazara alan Encümenimiz olgunluk imtihanı için lise mezunlarına bir sene mühlet verilmesinin ordu kuvvetine nakise vermek değil; orduya yüksek tahsilli unsur yetiştirilmesi bakımından daha faydalı olacağını kabul etmiş olduğundan gençlerin yükselmesi, memleketin yüksek menfaatleri, adalet mülâhazası icaplarına binaen lise mezunlarının olgunluk imtihanında muvaffak olmalarını temin maksadile bunların bir sene müddetle askerliklerinin tecilleri için ilişik kanun lâyihasının tanzimine karar verilmiştir.

Yüksek Meclisin tasvibine arz olunmak ve tercihan ve müstacelen müzakere edilmek üzere Reislik makamına sunulur.

M. M. En. Rs.	Bu M. M. ve Kâ.	
Diyarbakır	Konya	Çankırı
K. Sevüktekin	V. Bilgin	Dr. A. Arkan
Edirne	Erzurum	Kayseri
F. Balkan	A. Akyürek	N. Toker
Kayseri	Malatya	Manisa
S. Turgay	Gl. O. Koptagel	K. N. Duru
Samsun		Yozgad
R. Barkın		Celâl Arat

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

*1111 sayılı kanunun 35 nci maddesini değiştiren
3920 numaralı kanunun «C» fıkrasına iki fıkra
ilâvesi hakkında kanun lâyihası*

MADDE 1 — 1111 sayılı Askerlik kanununun 35 nci maddesinin «C» fıkrasına aşağıdaki fıkralar ilâve olunmuştur :

Lise mezunu olup ta olgunluk imtihanlarında muvaffak olamadıklarından dolayı senesi içinde yüksek bir mektebe girememiş olanların askere sevkleri bir yıl geciktirilir. Bunlardan ertesi yıl yüksek bir mektebe girerek vesika gösterenler mektebe devam eden talebe hakkındaki hükümlere tâbi tutulurlar.

Olgunluk imtihanlarında muvaffak olamadıklarından dolayı askerlik muamelesi yapılp ta kıtaya sevkleri icabedenlerden şimdiye kadar sevk edilmemiş ve bu sırada olgunluk imtihanını verip yüksek tahsile başlamış olanlar da yukarıdaki fıkra hükmünden istifade ederler.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanun hükümlerini yürüt-meęe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.